

Medya okuryazarlığı dersinde sıkıntı var

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy / Havadis Gazetesi

Medya okuryazarlığı dersinin ilköğretim müfredatına da alınması ve zorunlu bir ders olması için girişimler yapılmalı. Aksi takdirde mevcut durumuyla, göstermelik ve işlevsiz bir desten öteye gidemeyeceğini üzülererek görüyoruz.

Medya okuryazarlığı konusunda bu köşelerden farklı dönemlerde yazılar yayımlandı. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Milli Eğitim Bakanlığı'nın Genel Orta Öğretim ve Mesleki Teknik Öğretim Dairesi'ne bağlı okullar için geçtiğimiz günlerde yaptığı geçici öğretmenlik sınavı medya okuryazarlığı öğretmenliğini de kapsıyordu. Söz konusu sınava katılan ve medya okuryazarlığı öğretmenliği için ter doken 21 kişiyi listelerde gördükten sonra, bu konunun tekrar tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Baştan sorunlu başladı

Asıl konuya geçmeden önce akademisyenlerin desteği ve Yayın Yüksek Kurulu'nun girişimleri ile medya okuryazarlığı dersi 2012-2013 Öğretim Yılı'nda o zamanki ismi ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından, ortaöğretim kurumlarında seçmeli ders olarak müfredata alındı. Paydaşların özverisi sonucu müfredata giren medya okuryazarlığı dersi için katkı koyan herkese teşekkür etmemiz gerekiyor. Tabii birkaç hususta yapılan hataları da ortaya koymalıyız. Zira medya okuryazarlığı dersi baştan sorunlu bir şekilde müfredata dâhil edildi.

Alışkanlıklar için geç olabilir

Medya okuryazarlığı dersi dünyanın birçok ülkesinde ilkokul seviyesinde başlatılıyor. Bir başka ifadeyle küçük yaştaki çocukların medyanın veya kitle iletişim araçlarının işleyişini anlamaları sağlanıyor. Oysa bizde bu uygulama daha ileri bir yaş grubunu kapsayan ortaöğretim kurumlarında okutulmaya başlandı. O yaşa kadar birtakım alışkanlıkların düzeltilmesinde geç kalınmış olunabilir.

Zorunlu ders olmalıydı

Dersin zorunlu olmaması ise ayrı bir problem. Seçmeli bir ders olarak müfredata dâhil edilen medya okuryazarlığı dersinin ivedilikle zorunlu ders kapsamına alınması gerekiyor. Evet, okullarımızdaki öğretmen sıkıntısını biliyoruz ancak bu alan küçümsenebilecek bir alan olarak görülmemeli. Öğrencilere seçimlik ders olarak sunulan bu tür derslere olan ilgi de az olmaktadır. Bunun örneklerini Türkiye'de görmekteyiz. Dersin içeriğini ve önemini bilmeyen öğrencilerin, seçmeli ders adı altında sunulan medya okuryazarlığı dersine ilgi göstermesi beklenemez. Hele de bunun lise çağındaki geçlere yönelik yaparsanız, zaten o dönemlerde öğrencilerin tek odağı üniversite olduğu için, bu tür dersler yerine matematik ve sosyal ağırlıklı bir tercih yapacaklar.

“Geçici statü”

Oysa yaşamımızda önemli bir yerde duran kitle iletişim araçlarının işleyişinden tutun da bize sağladıkları olumlu veya olumsuz yanlarını bilmemiz, tartışmamız gerekiyor. Bu alandaki bir öğretmenliği “geçici statüde” bir öğretmen yerleştirilmesi ise yapılan bir diğer yanlış olarak göze çarpıyor. Kadrolu statüde, iletişim fakültelerinden mezun, alanında uzman, pedagojik formasyona sahip kişilerin bu münhallara yerleştirilmesi, öğrencilerin medya ve hayat ile olan ilişkilerinde önemli bir rol oynayabilecektir. Diğer türlü bugün var olan ancak yarın geçici oldukları için görev yapmayacak olan öğretmenler ile sürdürülebilir sağlıklı bir eğitim verilmesi pek mümkün görünmüyor.

İlgi artırılabilir

İletişim fakültesi sayısının her geçen gün arttığı ve Türkiye ile KKTC’de 40’ın üzerinde iletişim fakültesi olduğunu düşünürsek, işsiz ordusu yaratmamak adına medya okuryazarlığı öğretmenliği yeni bir iş kapısı olarak karşımıza çıkıyor. Pedagojik bilgi ile donatılmış, iki yıllık tezsiz yüksek lisans programları hem eğitim fakültelerinde hem de bazı iletişim fakültelerinde veriliyor. Böylece mezunlar iki yıllık bir eğitimden sonra öğretmen olabilmek için başvuru yapabilmekte. KKTC’deki beş üniversitede iletişim fakültesi bulunuyor. Bu yeni iş kapısı sayesinde iletişim fakültelerine olan ilgi de artırılabilir.

Yaşamın kendisi bu derste

Sağlıklı düşünebilen, eleştiren, kendine sunulan bilgileri sorgulayan, bilgiden bilgi üreten bir nesil için medya okuryazarlığı önemli bir rol üstleniyor. İsmindeki medya kelimesinden dolayı ders kapsamında sadece medya ile ilgili konular inceleniyor zannedilebilir. Oysa bu derste sosyoloji, felsefe, etik ve psikoloji de üst seviyede tartışılıyor. Yaşamın kendisi bu derslerde yer alıyor. Unutmayalım ki çağımızın en hızlı ve etkili iletişim aracı internet de bu kapsamda medya okuryazarlığı müfredatlarında yer alması gerekiyor. Medya okuryazarlığı dersinin müfredatta yer almasını iyi niyetli bir girişim olarak görebiliriz. Ancak medya etkisini doğduğu günden itibaren çevresinde hisseden ve günümüzde akıllı telefonlar, tabletler, televizyonlar sayesinde daha da üst seviyeye çıkan bu etki sayesinde çocuklarımızın bu konuda eğitilmesi gerekiyor.

Modern yaşam döngüsü

Bu sadece çocuklara vereceğimiz eğitimlerle çözebileceğimiz bir konu değildir. Aynı zamanda aileleri de medya okuryazarlığı konusunda bilinçlendirmemiz ve eğitmemiz gerekecektir. Zira öğrencilerin okullarda öğrendiği bilgiler evdeki bireyler tarafından da desteklenmesi gerekiyor. Yeni iletişim teknolojilerinin bizleri modern yaşam döngüsü içerisinde pasifleştirmesine izin vermemeliyiz. Aktif düşünebilen, eleştiren bireyler olmalıyız. Tabii bunlar slogan seviyesinde kalmamalı. Daha fazla bilgi toplayarak, daha fazla düşünerek ve her duyduğuna inanmayarak işe başlayabiliriz.

Göstermelik olarak kalacak

2012 yılında KKTC Talim ve Terbiye Dairesi tarafından kurulan bir komisyon ile “Medya Okuryazarlığı Öğretim Programı” hazırlandı. Muhtemelen medya okuryazarlığı öğretmenlerinden bu öğretim programını takip etmeleri istenecek. Bu vesileyle komisyona

başkanlık etmiş olan Salih Sarpten ve komisyon üyeleri; Ferhat Atik, Özgün Kalgay, Müge Orun, Mustafa Akın, şükran Avcı ve İsmet Emir'e katkılarından dolayı teşekkür etmek istiyorum. Bundan sonraki süreçte, medya okuryazarlığı dersinin ilköğretim müfredatına da alınması ve zorunlu bir ders olması için girişimler yapılmalı. Aksi takdirde mevcut durumıyla, göstermelik ve işlevsiz bir desten öteye gidemeyeceğini üzülererek görüyoruz.